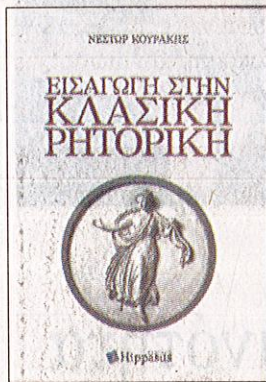

BIBΛΙΟ

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Μπήκε ήδη ο Δεκέμβριος με την συνεχή ροή των ονομαστικών εορτών και έν τέλει τὰ Χριστούγεννα. Αυτόματως έχουμε εισέλθει και στην ανάγκη επιλογής δώρων. Και αν συχνά πιά η επιλογή στρέφεται προς κάποια ηλεκτρονική συσκευή και για τὰ παιδιά σέ κάποιο ηλεκτρονικό παιχνίδι, τό βιβλίο παραμένει σημαντική επιλογή για τούς μεγαλύτερους. Σήμερα έρχόμαστε νά σᾶς προτείνουμε μερικούς τίτλους πού άξιζούν τό γενικότερο ένδιαφέρον.

■ Νέστωρ Κουράκης, Εισαγωγή στην κλασική ρητορική (έκδ. Hippasus, σελ. 336, ευρώ 25,23). Ο Όμοτίμος Καθηγητής τής Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κουράκης έχει πλούσιο συγγραφικό έργο τόσο στον ειδικό τομέα του, τής Έγκληματολογίας, όσο και σέ ευρύτερο πεδίο, άκόμη και στό παιδικό βιβλίο. Τό νέο έργο του όμως δέν είναι για παιδιά, αλλά για πολύ προϋδαμένους ένηλικούς και ειδικότερα για δικαστές και δικηγόρους, ιδιαίτερα ποινολόγους πού κα-

λοούνται νά άγορεύσουν στό δικαστήριο, αλλά και σέ όσους καλούνται νά άπευθυνθούν προς τό κοινό, άπό τούς πανεπιστημιακούς διδασκάλους ως τούς ιερείς. Η ρητορική ως τομεύς άνήκει στις άνθρωπιστικές επιστήμες και διδάσκει πλέον όχι μόνον στην Θεολογική Σχολή, όπως γινόταν παλαιότερα, αλλά και στις Νομικές Σχολές του τόπου μας. Τό βιβλίο άποτελεί μία έξαιρετική περιπλάνηση στην ιστορία τής ρητορικής διά μέσου τών αιώνων και στις μεγάλες άξίες τής. Ο συγγραφέας μᾶς παρουσιάζει στις άπαρχές στην εποχή τής γενέσεως τής δημοκρατίας στά άρχαιοελληνικά άστυα, όταν εφάνηκε άρχικά στις πόλεις τής Μεγάλης Έλλάδος και ιδιαίτερα στην Σικελία με κορυ-

φή του Περικλέους, με τούς μεγάλους ρήτορες τής σοφιστικής άφ' ενός και τόν Σωκράτη και τόν Πλάτωνα άφ' έτέρου και την σύγκρουση τών δύο τάσεων. Ακολούθησε ο Αριστοτέλης και η διαμόρφωση έν συνεχεία δύο σχολών: του Αττικισμού και του Ασιανισμού, πού διεκρίνετο για τό βαρύτερο ύφος τής και τό πομπώδες και περίκομπο στυλ του λόγου. Στην Ρωμαϊκή Δημοκρατία άρχικά επεκράτησε κυρίως ο Ασιανισμός μέχρι την εποχή του Κικέρωνος, πού εισήγαγε λιτότερο ύφος κατά τὰ πρότυπα του Αττικισμού. Στην Ρώμη, επειδή η ρητορική ταυτίστηκε με την γνώση τής Νομικής Έπιστήμης και τής δυνατότητας άγορεύσεως στά δικαστήρια και στην Σύγκλητο, έλαβε πλέον διαστάσεις επιστήμης και κωδικοποιήθηκε με κανόνες σέ βασικά έγχειριδια όπως τό «Περί ύψους» του Λογγίνου και τό «Ρητορική προς Έρέννιον» πού άπεδόθη στον Κικέρωνα, ως την «Ρητορική Αγωγή» του Κοϊντιλιανού. Τά κείμενα αυτά και άρκετά άκόμη πού θεωρήθηκαν ύποδείγματα παρέμειναν κλασικά και κατέστησαν άντικείμενο μελέτης και μιμήσεως επί αιώνες. Η ρωμαϊκή ρητορική επέδρασε στον Χριστιανισμό και άπό εκεί έφθασε μέχρι τών Νεωτέρων Δυτικών ιεροκηρύκων άρχικά και φιλοσόφων έν συνεχεία, με τελευταία μεγάλη άναλαμπή στην εποχή του Διαφωτισμού. Ο 19ος αιώνας είχε κάποιους λίγους θεωρητικούς αλλά διετηρήθησαν οι άρχές του παρελθόντος χωρίς νά άναδειχθούν σημαντικές μορφές ρητόρων. Μόλις στον προχωρημένο 20ο αιώνα τό είδος άνθισε και πάλιν και τό ένδιαφέρον για την μελέτη τής κλασικής ρητορικής επανήλθε στό προσκήνιο. Τό βιβλίο, όσο και αν είναι ένα επιστημονικό έγχειρίδιο, είναι ταυτοχρόνως ένα συναρπαστικό ταξίδι στην ιστορία του δημοσίου λόγου!

■ Χαρίλαος Πατέρας, Ξενοδοχεία τής Αθήνας. Αλφαβητική παρουσίαση 1833-2010 (έκδ. Συλλογές, σελ. 246, ευρώ 21,20). Ο συγγραφέας είναι ιατρός όγκολόγος και άθεράπευτος συλλέκτης μαρτυριών σχετικών με τό παρελθόν τής Αθήνας. Έχει εκδώσει πολλά βιβλία με χαρακτηριστικότερα εκείνα πού αναφέρονται στην ιστορία τών Θεάτρων και τών Κινη-